

НАРЕДБА

за организация и управление на гробищните паркове и за реда и условията за извършване на погребения на територията на Община Габрово

/приета с решение № 81/27.04.2023 г. на Общински съвет – Габрово/

Раздел I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Тази наредба урежда управлението, стопанисването и вътрешния ред в гробищните паркове, реда и условията за погребения, ползването и благоустрояването на гробните и урнови места, урнови стени и свързаните с тази дейност услуги на територията на Община Габрово.

(2) Гробищните паркове и обредните зали на територията на Община Габрово функционират и се управляват в съответствие със законите, подзаконовите нормативни актове, тази наредба и решенията на Общинския съвет - Габрово.

Чл. 2. (1) Гробищните паркове са обществени терени със специално предназначение. Те са публична общинска собственост по силата на чл. 140, във връзка с чл. 17, ал. 2 и 4 от Конституцията на Република България и чл. 3, ал. 2, т. 3 от Закона за общинска собственост.

(2) На територията на Община Габрово действат:

1. Централен гробищен парк гр. Габрово;
2. Гробищен парк в местност „Колева ливада“ гр. Габрово;
3. Гробища в кварталите на гр. Габрово по Приложение 1;
4. Гробища в населените места (села) на територията на община Габрово.

Чл. 3. Създаването на нови и разширяването или закриването на действащите гробищни паркове и гробища на територията на община Габрово се извършва в съответствие с изискванията на Закона за устройство на територията и приложимите разпоредби на нормативните актове по прилагането му и решение на Общински съвет Габрово.

Чл. 4. (1) Площта на гробищните паркове се определя въз основа на действащите общи и подробни устройствени планова на Община Габрово.

(2) Урнови стени, както и урнови гробове, могат да се създават във всички гробищни паркове и гробища на територията на общината, съобразно с утвърдените планове по ал. 1.

РАЗДЕЛ II. УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 5. (1) Гробищните паркове и гробищата на територията на град Габрово – действащи и закрити за погребения, както и намиращите се в тях сгради и съоръжения, общинска собственост, се управляват и стопанисват от общинско предприятие "Гробищни паркове", съгласно утвърден от Общински съвет - Габрово правилник, съобразно разпоредбите на Закона за общинска собственост, Наредба №2 от 21.04.2011 г. на Министерството по здравеопазването за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници /Наредба №2 от 21.04.2011 г. на МЗ/ и приетите от Общински съвет - Габрово наредби.

(2) Гробищата по чл. 2 ал. 2, т. 4 се управляват и стопанисват от съответните кметове и кметски наместници в населените места, съгласно настоящата наредба и при спазване на действащото законодателство.

(3) Административните услуги, свързани с погребалната дейност на територията на град Габрово се извършват от служители на общинско предприятие "Гробищни паркове", както следва:

1. Водят регистри на покойниците по гробищни паркове и гробища, по парцели, редове и гробни места.

2. Въвеждат информация в автоматизирана информационна система на общинско предприятие "Гробищни паркове".

3. Събират и отчитат гробищни такси по ЗМДТ и цени на услуги, съобразно решение на Общински съвет Габрово.

4. Изготвят график с погребенията за деня;

(4) Дейностите по ал. 3, т. 1 и т. 3 за гробищата в селата на територията на община Габрово се извършват от кметовете и кметските наместници.

Чл. 6. Строителни и ремонтни работи в гробните места по сградите в гробищните паркове и гробищата се съгласуват предварително с директора на общинско предприятие "Гробищни паркове" или със съответния кмет на кметство или кметски наместник и се извършват при съблюдаване изискванията на нормативните актове, регламентиращи тези дейности.

Раздел III

ГРОБНИ МЕСТА И ТЯХНОТО ПОЛЗВАНЕ

Чл. 7. (1) В Гробищните паркове и гробищата по чл. 2, ал. 2 на територията на Община Габрово, покойниците се погребват в посочените места в чл. 9 на Наредба № 2 от 21.04.2011 г. на МЗ, а именно:

1. Отделни гробни места;

2. Урнови гробове;

3. Урнови стени (ниши);

4. Подземни гробници.

(2) Отделните гробни места са обособени части от гробищния парк и гробищата, съгласно изискванията за полагане на ковчега с тялото на покойника на Наредба № 2 от 21.04.2011 г. на МЗ.

(3) Урновите гробове са обособени в определени размери, части от гробищния парк или гробище за полагане на една или повече урни с праха на покойници.

(4) Урновите ниши са обособени части от специално изградени в гробищния парк стени (урнови стени) с определени размери, за полагането на урни с праха на покойници.

(5) Обособяването и размерите на урновите стени и ниши се определят с приет по надлежния ред технически проект за съответния гробищен парк.

(6) Урна с праха на покойник може да се положи както в урнова ниша, така и в урнов или в обикновен гроб.

Чл. 8. (1) Предоставянето на нови гробни места става само с разрешение на директора на общинско предприятие „Гробищни паркове“.

(2) Изкопаването на гробни места в Централен гробищен парк, Гробищен парк в местност „Колева ливада“ и във всички разрешени квартални гробища по Приложение №1, публична общинска собственост, находящи се на територията на град Габрово, се извършва от лица /гробари/ назначени от директора на общинско предприятие "Гробищни паркове".

Чл. 9. (1) С полагането на покойник в нов гроб или на урна с пепел в нов урнов гроб, за наследниците му по закон или завещание се поражда безвъзмездно право на гробоползване за срок от осем години, но не по-късно от 12 месеца след изтичане на този срок.

(2) Правото на гробоползване е срочно или за вечни времена:

1. **Срочното право на гробоползване** се придобива от правоимащите лица за срок от 15 години, при условие че гробното място е редовно поддържано и благоустроено с траен надгробен знак и след заплащане на такса, регламентирана в Наредба за определянето и администрирането на местните такси, цени на услуги и права на територията на община Габрово.

2. **Гробоползване за вечни времена** може да се придобие от правоимащите лица с редовно поддържано гробно място, благоустроено с траен надгробен знак и след заплащане на такса определена в Наредба за определянето и администрирането на местните такси, цени на услуги и права на територията на община Габрово.

(3) Заплащането на таксите за гробоползване за 15 години или за вечни времена се извършва преди изтичане на посочения в ал.1 срок, и след попълване на декларация за поддържане на гробно място, подписана от титуляра на правото на гробоползване спрямо конкретното гробно място. Декларираните обстоятелства подлежат на проверка от страна на общинско предприятие "Гробищни паркове".

(4) Възмездно преотстъпване на правото на гробоползване не се допуска.

(5) Преотстъпване на правото на гробоползване се допуска между наследници, въз основа на удостоверение за наследници и нотариално заверена декларация за съгласие на наследниците, пред длъжностни лица от общинско предприятие „Гробищни паркове“.

Чл. 10. (1) Правото на ползване на обикновен и урнов гроб, както и на семейни гробници обхваща:

1. Извършване на последващи погребения в него (тях) по реда и при условията на тази Наредба.

2. Поставяне на временни или на трайни надгробни знаци: паметник, рамка, фотокерамични портрети с лика и изписване името на покойника с датите на раждането и смъртта му.

3. Засаждане на цветя и ниска декоративна растителност.

4. Извършване на траурни и възпоменателни обреди.

(2) Индивидуалното благоустрояване на отделни гробове и на семейни гробници от ползвателите им се допуска след подадено заявление от правоимащите и издаване на разрешение от директора на общинско предприятие "Гробищни паркове" при спазване на изискванията на Наредба № 2 от 21.04.2011 г. на МЗ.

(3) Правото на ползване на урнова ниша обхваща:

1. Извършване на урнополагане по реда и при условията на тази Наредба.

2. Изписване на името на покойника, на датите на раждането и смъртта му и фотокерамичен портрет с лика му.

3. Полагане на цветя в монтирани вази край урновата стена.

4. Извършване на траурни и възпоменателни обреди.

Чл. 11. (1) Полагането на друг покойник в обикновен гроб не се разрешава преди изтичането на 8 години от предишното погребение. Това ограничение не се прилага за урнополагане.

(2) Ако покойникът или неговите наследници по закон или завещание притежават право на гробоползване при условията на предходната алинея, на което

е изтекъл санитарният срок от 8 години от последното погребение, общинско предприятие „Гробищни паркове” няма задължение да осигурят ново гробно място, а починалият се погребва в същото гробно място от своите наследници по закон или по завещание. Предявяващите искане за осигуряване на нов гроб за починал, подават декларация за наличието или липсата на обстоятелствата по предходното изречение.

Чл. 12. (1) Гробните места, в които са извършени служебни погребения, се почистват и поддържат от общинско предприятие "Гробищни паркове".

(2) За правоимащи, които не поддържат гробните места, се прилагат разпоредбите на чл. 13, като до приключване на процедурата, гробните места се поддържат от общинско предприятие "Гробищни паркове".

Чл. 13. Когато правото на гробоползване не е било продължено по реда на чл. 9, гробното място се предоставя за нови погребения с писмено разпореждане на директора на общинско предприятие "Гробищни паркове". Останките от погребения се препогребват в същия гроб или в общ гроб, освен ако близки на покойника пожелаят те да бъдат преместени.

Чл. 14. Ексхумация на трупове на починали или на останките им преди изтичане на срока по предходната алинея се допуска само по нареждане на съда или на прокурора по реда и при условията на чл. 157 от Наказателно-процесуалния кодекс и след писмено уведомяване на съответната регионална здравна инспекция

Чл. 15. Правото на гробоползване се прекратява:

1. с изтичане на срока;
2. по желание на правоимащ, при спазване на изискуемия срок по чл. 25, ал. 1 от Наредба № 2 от 21.04.2011 г. на МЗ в зависимост от спецификата на терена на съответното гробище.

Раздел IV

ПОГРЕБЕНИЯ, КРЕМАЦИЯ И УРНОПОЛАГАНЕ

Чл. 16. (1) В гробищните паркове и гробищата на територията на град Габрово се погребват покойници с постоянен или настоящ адрес приживе в град Габрово, както и такива, които имат наследници по закон с постоянен адрес и те изрично желаят това.

(2) В гробищата на останалите населени места на територията на община Габрово се погребват починали с постоянен или настоящ адрес в съответното населено място към датата на смъртта им.

(3) Покойници - чужди граждани се погребват в гробищните паркове или в гробището на населеното място, в което са починали, освен в случаите, когато наследниците на покойника са потърсили тялото.

Чл. 17. Покойници, принадлежали приживе към някоя религиозна общност или етническа група, се погребват по реда на тази Наредба. Религиозните погребални ритуали са допустими доколкото не противоречат на Наредбата.

Чл. 18. Погребенията и кремациите се извършват по реда на Наредба №2 от 21.04.2011 г. на Министерството на здравеопазването за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници.

Чл. 19. Урните с праха на покойниците се полагат от служител от общинско предприятие "Гробищни паркове" само на определеното от гробищната администрация място, след представяне на удостоверение, издадено от крематориум за извършено кремиране на покойника.

Чл. 20. (1) Когато по вина на заинтересованите лица, урнополагането не се извърши от тях, урната с праха на покойника се заравя в определени от гробищната администрация гробни места в гробищните паркове. В тези гробни места се полагат и урните с праха на кремирани кости на покойници, извадени от гробни места с погасено право на ползване.

(2) Преди полагането на урните в гробните места по реда на предходната алинея, се съставя протокол-опис с трите имена на покойниците и датата на урнополагането. Тези протокол-описи се съхраняват в общинско предприятие "Гробищни паркове" и информацията в тях се въвежда в специализирания софтуер на предприятието.

Чл. 21. (1) Правото на ползване на урнова ниша е за вечни времена при заплащане на такса, регламентирана в Наредба за определянето и администрирането на местните такси, цени на услуги и права на територията на община Габрово.

(2) Правото може да се загуби, само ако правоимащите лица изнесат урната с праха на наследодателя след уведомяване на директора на общинско предприятие "Гробищни паркове". Правото на ползване на освободената урнова ниша остава на разположение на общинско предприятие „Гробищни паркове“.

Чл. 22. В урновата ниша не се разрешава поставянето на други предмети освен урната с праха на покойника.

Чл. 23. (1) Безплатни погребални услуги се предоставят на български или чужди граждани, които са самотни, без близки и роднини, бездомни, настанени в заведения за социални услуги, в рамките на определените за целта финансови средства с общинския бюджет и безвъзмездно от страна на общинско предприятие "Гробищни паркове" за предоставяните от тях услуги.

(2) Безплатните услуги включват:

1. изкопаване и зариване на гробно място;
2. почистване на гробното място.

Раздел V

ФИЗИЧЕСКИ И ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА, ИЗВЪРШВАЩИ ПОГРЕБАЛНИ И КАМЕНОДЕЛСКИ УСЛУГИ

Чл. 24. (1) Физическите или юридическите лица, които ще извършват погребални, и/или каменоделски услуги в гробищните паркове на територията на град Габрово, следва да уведомят в писмен вид длъжностни лица от общинско предприятие "Гробищни паркове", за всеки отделен случай, преди започване извършването/предоставянето на услугата.

(2) Уведомлението по ал. 1 съдържа следната информация:

1. Фирма, ЕИК, седалище, адрес на управление, лицето представляващо търговеца (за еднолични търговци и юридически лица);
2. Три имена, постоянен адрес и адрес за кореспонденция (за физическите лица), телефон за контакт;
3. Лицето/лицата които ще изпълнят конкретната услуга по ал. 1 и обекта, където ще се предоставя същата – /парцел/ред/гроб.

(3) Към уведомлението по ал. 1 се прилага документ за дадено съгласие от наследниците по закон или завещание на починалото лице, за извършване на съответните услуги. Образец на уведомлението се утвърждава със заповед на директора на общинско предприятие "Гробищни паркове".

(4) Каменоделските услуги, за които е подадено уведомление по ал. 1, се извършват спрямо конкретното гробно място, като задължително трябва да се осигури разстояние между съседните гробни места, за преминаване. След приключване на дейностите по тази алинея, се съставя констативен протокол за отразяване на обстоятелствата, в два екземпляра, подписан от длъжностно лице от общинско предприятие "Гробищни паркове" и лицето/лицата, извършили каменоделските услуги.

Раздел VI ОБРЕДНА И РИТУАЛНА ДЕЙНОСТ

Чл. 25. (1) Религиозни ритуали се провеждат от духовни лица, съгласно каноните на съответната религия.

(2) Гражданските ритуали по желание на близките на покойника се провеждат в ритуална зала или на гробното място.

(3) Обредните действия и ритуали могат да се извършват, доколкото не противоречат на националната сигурност, обществения ред, здраве и морал, и не засягат правата и свободите на другите граждани.

Чл. 26. (1) Траурни агенции влизат в гробищния парк за извършване на обредна и ритуална дейност след уведомяване на директора на общинско предприятие "Гробищни паркове".

(2) Ползването на зали и съоръжения на територията на гробищните паркове и гробищата от траурни агенции се извършва след предварително заплащане на таксите определени с Наредба за определянето и администрирането на местните такси, цени на услуги и права на територията на община Габрово.

(3) При организиране на погребение в "стар гроб" траурните агенции осигуряват представител на близките на починалия за установяване състоянието му и оформяне на документите за гробното място.

(4) Траурни агенции извършващи обредна дейност на територията на Община Габрово, могат да извършват такава, в разрешените за експлоатация по чл. 2, ал. 2 към настоящата Наредба гробищни паркове и гробища при следните условия:

1. Изкопаването и зариването на гробните места в гробищните паркове и гробищата в град Габрово се извършва само от назначените от общинско предприятие "Гробищни паркове" лица /гробари/ след предварително заплатените и определени от Общински съвет Габрово такси.

2. Погребенията в гробищните паркове и гробищата на територията на община Габрово се извършват след съгласуване на ден, час и място с администрацията на общинско предприятие "Гробищни паркове" или съответния кмет/кметски заместник на населеното място.

3. Не се разрешава извършване на погребения в кварталните гробища, закрити за погребения и не отговарящи на условията на Наредба № 2 от 21.04.2011 г. на МЗ.

Раздел VII ОБЩЕСТВЕН РЕД В ГРОБИЩНИТЕ ПАРКОВЕ

Чл. 27. Посещения в гробищните паркове се допускат:

1. За времето от 1 април до 30 септември - от 7.00 до 19.00 часа.
2. За времето от 1 октомври до 31 март - от 8.00 до 18.00 часа.

Чл. 28. На територията на гробищните паркове на община Габрово се забранява:

1. Посещението на малолетни лица ненавършили 14-годишна възраст, ако не са съпроводени от пълнолетни лица;

2. Въвеждането на домашни и други животни, с изключение на кучета-водители на хора с увреждания, снабдени с отличителни знаци;

3. Извършване на търговска дейност /продажба на цветя, траурни и религиозни аксесоари/ и платени услуги за населението, от частни лица и търговци;

4. Ремонтно-строителна дейност без писмено разрешение на директора на общинско предприятие "Гробищни паркове";

5. Отсичането на дървета и премахването на храсти без разрешение на директора на общинско предприятие "Гробищни паркове" и съответните институции;

6. На частни лица или фирми да извършват изкопаване на гробно място и погребение на територията на Централен гробищен парк, Гробищен парк в местност „Колева ливада“ и всички действащи по Приложение 1 от Наредбата, квартални гробища;

7. Извършването на погребения в закрити за погребения гробища;

8. Прояви на вандализъм, оскверняване на гробни места, кражби от тях, разрушаване на паметници и други надгробни знаци;

9. Изграждането на пейки, маси и огради в парцелите без разрешение на директора на общинско предприятие "Гробищни паркове";

10. Паленето на огън и изгарянето на отпадъци;

11. Засаждането на високостеблени и плодни дървета в парцелите и на гробните места.

Чл. 29. Достъп на пътни превозни средства на територията на гробищните паркове се осъществява, съгласно определен ред за посещения от директора на общинско предприятие "Гробищни паркове".

Чл. 30. Не се разрешава извън определените за целта места:

1. изхвърлянето на хранителни и други отпадъци;

2. разлепването и поставянето на некролози, афиши, реклами, съобщения и др. подобни.

Чл. 31. (1) При извършване на дейности и услуги на територията на гробищните паркове каменоделските и строителните фирми, както и физическите лица, са длъжни да спазват стриктно реда за достъп в парковете, да пазят имуществото, инфраструктурата и надгробните паметници и съоръжения в гробните места.

(2) Не се разрешава извършване на други дейности, които нанасят вреди на гробищната инфраструктура.

(3) Лицата, които са извършвали строителни и ремонтни работи са длъжни да възстановят за своя сметка засегнатите терени, да изчистят и извозят материалите, и изхвърлят отпадъците на определените за целта места.

Раздел VIII КОНТРОЛ И САНКЦИИ

Чл. 32. Директорът на ОП "Гробищни паркове" и инспекторите от Общински инспекторат са длъжни да упражняват контрол върху спазването на настоящата наредба, Наредба № 2 от 21.04.2011 г. на МЗ и действащите нормативни актове и решения на Общински съвет Габрово.

Чл. 33. (1) Актовете за установяване на административните нарушения се съставят от определени от кмета на Община Габрово служители за всички гробищни паркове и гробища на територията на Община Габрово. Наказателните постановления се издават от кмета на Община Габрово или определен с негова заповед заместник-кмет.

(2) За образуването на административно-наказателни производства за нарушения на тази Наредба, съставянето на актове, издаването, връчването и обжалването на наказателните постановления и тяхното изпълнение се прилагат разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания.

(3) За нарушения по чл. 28, т. 3 на нарушителите ще се налага глоба в размер: - за физически лица - до 500 лв. и имуществена санкция - за еднолични търговци и юридически лица - до 1000 лв.

(4) За неспазване на чл. 28, т. 7 и т. 8 на нарушителите ще се налага глоба в размер: - за физически лица - до 2000 лв. и имуществена санкция - за еднолични търговци и юридически лица - до 4000 лв. При повторно нарушение в едногодишен срок след издаване на наказателното постановление се наказват с глоба до 4000 лв. за физически лица или имуществена санкция в размер до 8000 лв. за еднолични търговци или юридически лица извършващи погребални услуги.

(5) На каменоделските и строителните фирми, както и физическите лица, които при осъществяване на дейността си нарушават разпоредбите на чл. 31, се наказват с глоба до 1000 лв. или имуществена санкция до 2 000 лв. При повторно нарушение в едногодишен срок след издаване на наказателното постановление се наказват с глоба или имуществена санкция до 4000 лв.

(6) За други нарушения по настоящата наредбата се налагат глоби и имуществени санкции до 500 лв.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. По смисъла на тази Наредба:

§ "Прояви на вандализъм" е събаряне, издраскване, разрушаване на паметници и надгробни знаци или на детайли от тях, кражба и други действия на оскверняване на гробното място.

§ "Повторно нарушение" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на акта, с който на нарушителя е наложено наказание за същото по вид нарушение.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§. 1. Настоящата Наредба е приета на основание чл. 21, ал. 2 от ЗМСМА с Решение № 81/27.04.2023 г. на Общински съвет - Габрово и влиза в сила на 15.05.2023 г.

§. 2. Тази наредба отменя Наредба за организация и управление на гробищните паркове и за реда и условията за извършване на погребения на територията на Община Габрово, приета с Решение № 325/21.12.2006 г. на ОбС – Габрово.

Приложение № 1

СПИСЪК

към чл. 2, ал. 2, т. 3 от Наредбата за организация и управление на гробищните паркове и за реда и условията за извършване на погребения на територията на община Габрово

№	Име на квартал	Идентификатор на поземлен имот по кадастралната карта на гр. Габрово
1	кв. Златари	14218.503.534
2	кв. Стефановци	14218.503.498
3	кв. Андреево	14218.74.509
4	кв. Гачевци	14218.251.159
5	кв. Чехлевци	14218.253.48
6	кв. Славовци	14218.545.28
7	кв. Велчевци	14218.826.1
8	кв. Горни Бакойци	14218.852.1
9	кв. Долни Бакойци	14218.851.5
10	кв. Лютаци	14218.216.602
11	кв. Лисец	14218.304.262
12	кв. Беленци	14218.532.144
13	кв. Етъра	14218.333.759
14	кв. Нова махала	14218.792.1
15	кв. Шумели	14218.809.1
16	кв. Ябълка	14218.170.86
17	кв. Варчевци	част от 14218.333.153
18	кв. Недевци	14218.306.263
19	кв. Негенци	14218.547.86
20	кв. Проиновци	14218.536.108